

Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy

ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa, tel. 22 45 92 000, fax 22 45 92 001, sekretariat@pgi.gov.pl
Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy KRS, Nr 0000122099; NIP PL 5250008040

www.pgi.gov.pl

państwowa służba
geologiczna

państwowa służba
hydrogeologiczna

Warszawa, 15.04.2021

Відгук на освітньо-професійну програму «Географія та природні небезпеки» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 103 «Науки про Землю» галузі знань 10 «Природничі науки»

Освітньо-професійна програма «Географія та природні небезпеки» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 103 «Науки про Землю», яка вноситься на рецензування, підготовлена на географічному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на кафедрі фізичної географії, геоморфології та палеогеографії. Одразу хочеться відмітити прикладне спрямування освітньо-професійної програми. Важливо, що ОП сформовано відповідно до сучасних суспільних потреб і викликів пов'язаних з інтенсифікацією георизиків, а також враховує основні тенденції розвитку економіки держави, її запити у висококваліфікованих фахівцях та є вагомим складовим елементом формування іміджу та конкурентних переваг навчального закладу на ринку освітніх послуг.

Пропонована освітня програма забезпечує фундаментальну теоретичну та значну за обсягом практичну підготовку висококваліфікованих спеціалістів, які під час навчання за даною ОП матимуть можливість набути глибоких, комплексних знань, необхідних для кваліфікованого виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького, прикладного, управлінського та освітнього характеру у сфері моніторингу природного середовища і управління георизиками. Структура освітньої програми сприяє набуттю студентами навичок і вмінь для вирішення низки складних завдань під час виникнення надзвичайних ситуацій, викликаних несприятливими природними процесами та явищами, які супроводжуються, переважно, нераціональним природокористуванням.

Важливо, що для підготовки фахівців за пропонованою ОП підсилено складову підготовки завдяки введенню цілої низки нових дисциплін, спрямованих передусім на ідентифікацію, оцінку та прогноз небезпечних природних явищ і процесів, які покликані вдосконалити управління надзвичайними ситуаціями, для яких важливо виявити причини, інтенсивність та рівень небезпеки, а також мінливість вразливих груп населення, що піддаються небезпеці та, відповідно, розробці плану запобігання надзвичайних ситуацій на місцях. Адже концепція соціальної вразливості визначає вразливі верстви населення, які рідше реагуватимуть, справлятимуться та відновлюватимуться після стихійного лиха, наслідків небезпечного природного

процесу чи явища. Соціальна вразливість є складною і динамічною, змінюється в просторі та в часі. Зважаючи на ситуацію, яка склалася в країні потрібна нагальна підготовка спеціалістів, які б могли зайняти цю нішу і працювати на покращення ситуації в межах конкретної територіальної одиниці.

В освітньо-професійній програмі сформований збалансований набір професійних компетентностей. Важливим є практичний блок, який довершує не менш важливі блоки теоретичної підготовки, природного моніторингу, регіональних особливостей проявів і специфіки небезпечних процесів і явищ, а також достатньо об'ємному геоінформаційному. Студенти матимуть можливість набути специфічних практичних навичок в здійсненні усестороннього моніторингу природного середовища для виявлення існуючих природних небезпек і прогнозу розвитку їх у майбутньому. Вважаємо вдалим рішенням в межах освітньо-професійної програми впровадження низки курсів «Історія природних катастроф», «Глобальні кліматичні зміни», а також «Зміни довкілля в кварталі», «Планетологія» і «Кліматичні моделі», які пропонується викладати англійською мовою.

Водночас:

1. Доцільно замінити широковживаний термін «геонебезпеки» на «георизики», оскільки останні прийняті в міжнародній практиці. По-друге, поняття «георизик» є ширшим і влучніше відображає висвітлену в програмі проблематику.
2. У розділі «Мета» освітньої програми доцільно конкретніше окреслити знання та вміння. Наприклад, здобувач набуває:
 - уміння ідентифікації георизиків, пов'язаних з природними та антропогенними процесами;
 - розуміння причинно-наслідкового зв'язку між процесами і природними катастрофами;
 - розуміння зв'язку між геологічною будовою і можливістю поширення георизиків;
 - уміння планування способів протидії або запобігання георизикам;
 - розуміння впливу людини на перебіг небезпечних природних процесів;
 - розуміння необхідності моніторингу і контролю природних процесів.
3. Об'єднаний курс з «Інженерної геології та гідрогеології» варто розділити на окремі дисципліни, з уваги на значимість в розумінні георизиків.
4. Пропозиції щодо модифікації запланованих дисциплін:

	Актуальна назва	Пропозиція зміни
ЗПО6	Соціально-економічні аспекти геонебезпек	Соціально-економічні аспекти георизиків і природно-техногенних катастроф
ВБ8	Геологічні та геоморфологічні небезпечні процеси	Геологічні та геоморфологічні георизики
ВБ9	Небезпечні гідрологічні процеси	Гідрологічні георизики
ВБ21	ArcGIS у вивченні небезпечних природних процесів	GIS технології в картографуванні та моделюванні георизиків

5. Пропозиції щодо запровадження нових дисциплін:

	Назва
	Гідрогеологічні та карстові георизики
	Антропогенно-індуковані георизики
	Рекультивация деградованих ландшафтів
	Аналіз і управління георизиками

З огляду на перелік компетентностей, зміст та перелік більшості освітніх компонент за ОП вважаємо за доцільне змінити назву ОП на «Природнича географія та георизики».

Загалом проаналізована освітньо-професійна програма «Географія та природні небезпеки» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що запропонована для навчання за спеціальністю 103 «Науки про Землю» галузі знань 10 «Природничі науки» є збалансованою, містить увесь необхідний для підготовки бакалавра з географії набір освітніх компонент, повністю відповідає вимогам до такого типу документів, має комплексний та цільовий підхід для підготовки кваліфікованого бакалавра, який володіє фаховими навичками та компетентностями, необхідними для подальшої професійної діяльності, а тому рекомендується до подальшого впровадження на географічному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Ph.D., PGI-NRI Associate Professor
Hydrogeology Department
Polish Geological Institute - National Research
Institute

Ph.D., професор
Відділу Гідрогеології
Державний Дослідницький Інститут –
Польський Державний Геологічний Інститут

Тетяна СОЛОВЕЙ